

7. melléklet a 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelethez

„7. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

SZAKTANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. Magyar nyelv és irodalom szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár, okleveles magyartanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű magyar nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a magyar nyelv és irodalom tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismeretek 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgyat fakultációban, az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A magyar nyelv és irodalom szakos szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplináris szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről.

b) képességei

- Képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés újabb kutatási eredményeinek, módszereinek folyamatos elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Nyomon követi a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket a legújabb szakirodalom alapján.

b) képességei

- Képes értelmezni és elemezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő aktualitások megértésére, elemzésére.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási, műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá a pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások elemzésére.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Felkészült a magyar nyelvi és irodalmi fakultációk, érettségi vizsgára felkészítők irányítására.
- Törekszik arra, hogy folyamatosan fejlessze szak módszertani és a szaktárgyi tudását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szak módszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

b) képességei

- Munkája során rendszerszemléletű megközelítésre képes.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- A tervezés során épít a szakirodalom legújabb eredményeire, a tervezési folyamatban önálló kutatómunkára képes.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri, értelmezi az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák megismerésére, kiválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas módszereket, eljárásokat, azokról folyamatosan tájékozódik a hazai és nemzetközi szakirodalomból.
- Rendelkezik az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással. Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.

b) képességei

- Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére, elemzésére.
- Képes önmaga is összeállítani szaktárgyához mérőeszközöket.
- Ismeri a közép- és emelt szintű érettségi értékelési stratégiáját, elvárásait, ennek megfelelően képes felkészíteni a tanulókat a vizsgára, előmenetelüket folyamatosan értékeli, értékeléseivel a tanulók fejlődését segíti.

c) attitűdje

- A mestertanár elkötelezett a mérési, értékelési eszközök folyamatos fejlesztése mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Képes kezdeményezni az együttműködést a pedagógiai munkát segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel, társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel.

b) képességei

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli szakemberekkel.
- Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, azokat értőn elemezni, felhasználni.

- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Részt vállal a magyar nyelv és irodalom tantárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységekben.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tudatosan vállalja a folyamatos fejlődést, innovációkban való részvételt.

b) képességei

- Képes a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására, a neveléstudományi kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására, saját munkájának tudományosan megalapozott eszközöket használó értékelésére.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában, elemzésében.
- Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt. Törekszik az irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságának motiváló bemutatására. Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát és adaptív beépítésére.

c) attitűdje

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

a) Nyelvtudományi ismeretkörök: 24-26 kredit

- Grammatikai ismeretek: alaktani- és mondattani elemzések.
- Szöveg és stílus (szövegtípusok, digitális és médiaszövegek elemzése, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvéseméleti és interakciós megközelítése).

- Kommunikáció és retorika (a kommunikáció nyelvi eszközei és formái, retorikai eszközök, érvelési típusok).
- A pragmatikai, a jelentésbeli és a nyelvtani szintek, diskurzuselemzés.
- A nyelvészet külső kapcsolatai és alkalmazásai (a nyelvészet és más tudományok, tantárgyközi kapcsolódások, alkalmazott nyelvészeti kérdések és lehetőségek, számítógépes nyelvészet, pszicholingvisztikai ismeretek a beszédprodukción és -percepción folyamataitól az anyanyelv-elsajátításon keresztül a kétnyelvűségig).
- Nyelvtörténet (legfontosabb nyelvemlékeink komplex elemzése, a szó-, a névkincs és a frazeológia története, a nyelvújítás, nyelvtörténet és irodalom, nyelvtörténet és művelődés, napjaink nyelvi változásai, a nyelvtörténet mint magyarázó elv).
- Nyelv és társadalom (a nyelv és használói, a nyelvközösség helyzete és a nyelvhasználat, a nyelvi norma kérdései, nyelvi változók és változatok, szaknyelvek, a szókincs és a névhasználat változatossága, nyelvi tájkép, nyelvi hátrány, nyelvi szocializáció, kétnyelvűség és kettősnyelvűség, nyelv és identitás. a nyelvi változatosság az iskolában, az Európai Unió nyelvpolitikája).
- Az emelt szintű szóbeli érettségi nyelvtani témakörei.

b) Irodalomtudományi ismeretkörök: 24-26 kredit

- Műfaj történet.
- Eszme- és hatástörténet.
- Intézménytörténet (folyóiratok, írócsoportok, könyvkiadás, irodalmi műhelyek, és ezekkel kapcsolatos viták).
- Az interpretáció gyakorlata, a műelemzési módszerei.
- Pályaképek: az életmű kutatásának lehetősége.
- Világirodalom (stílusok, szerzők, művek, művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társművészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, archetípus).
- Régi és klasszikus magyar irodalom (korszakok, szerzők, művek, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések).
- Modern és kortárs magyar irodalom (korszakok, szerzők, művek, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések).
- Határon túli magyar irodalom.
- Irodalom és társművészetek.

Szaktudományi ismeretkörök

- Az anyanyelvi és irodalmi műveltségi terület a Nemzeti alaptantervben, valamint a kerettantervekben az emelt szintű anyanyelvi és irodalmi ismeretek bővítésének eljárásai.
- Az anyanyelvi és az irodalmi művelődési anyag tartalma, a nyelv- és irodalomtudományi eredmények felhasználása a középiskola fakultációs óráin. Az élő irodalom, a mai magyar nyelvhasználat jelenségeinek (szavak, kifejezések szószerkezetek szövegbeli vagy mai jelentése, a jelentés értelmezése, retorikai-stilisztikai alakzatok és szóképek szerepe a szövegértelmezés kialakításában művek nyelvhasználatában, stílussajátságai) közvetítése a középiskola fakultációs óráin.

- A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai a középiskolai emelt szintű anyanyelvi és irodalmi nevelésben. Tehetséggondozás és versenyfelkészítés a fakultációs órákon.
- Módszerek a magyarórán (történetmesélés, drámapedagógia, kreatív írás, gamification, kommunikációs gyakorlatok, digitális kompetencia fejlesztése, projektmódszerek).
- Az emelt szintű magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei, típusfeladatai, értékelése.
- Felkészítés az emelt szintű írásbeli vizsgára: a vizsgálandó szöveg műfaji, tematikus, nyelvi, grammatikai, retorikai, stilisztikai, poétikai, szövegtani, helyesírási jellemzői; kapcsolódó nyelvi-irodalmi problémák; összehasonlító szövegelemzések módszerei
- Az emelt szintű érettségi szövegalkotási feladatai – értékelése: tartalmi minőség – szövegszerkezet, felépítés – nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség) szerint.

2. Angol nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles angol nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of English Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles angol nyelv és kultúra tanára, okleveles angol nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű angol nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű angol nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az angol idegen nyelvi tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon az angol idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben

tanító tanárok szaktudományos, szak módszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az angol nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Képes osztálytermi gyakorlatát az egyéni különbségek figyelembevételével kialakítani.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a különböző nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, az angol nyelvű, nem pedagógiai céllal írt anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválón alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes ilyen irányú szakmai ismereteit kollégái számára elérhetővé tenni.
- Képes az angol nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Törekszik arra, hogy tanítványait minél jobban megismerje, problémáira egyéni sajátosságainak megfelelően reagáljon.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoportdinamika elméleti alapjait és kutatásának eredményeit, átlátja a különböző nyelvtanulás-szervezési formák előnyeit és kihívásait. Képes ismereteit a tanulói csoportok és közösségek kialakításánál és hatékony működtetésénél alkalmazni az osztályteremben és a virtuális térben egyaránt.

b) képességei

- Képes az idegen nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Tudatosan épít a kooperatív és reflektív tanulási technikák alkalmazására.
- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- C2 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik. Képes az angol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, választékos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismeri a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri az általa tanított és több angol nyelvváltozat fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során pontosan és világosan, a kontextushoz illően alkalmazni. Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját. Képes rugalmasan alkalmazkodni a különböző nyelvi és kulturális háttérű nyelvhasználókkal folytatott kommunikáció változó követelményeihez.
- Ismeri az angol nyelvű kultúrák elterjedtségét és sokszínűségét, képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Ismeri több angol nyelvű kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, alapjait; tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri az alkalmazott nyelvészet releváns területeit (szociolingvisztika, pszicholingvisztika, pragmatika, fordítástudomány, az angol mint lingua franca, World Englishes), képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Ismeri a többnyelvűség elméleteit és kutatását.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható nyelvfejlesztési lehetőségeket.

- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit az angol nyelv tantárgy keretein belül.
- Ismeri a szaknyelv tanításának és a tartalomalapú nyelvtanításnak a módszertanát. Képes a diákok angol nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelvtanítás és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta módszertani lehetőségeket.
- Ismeri a szótárhasználat tanításának elveit és gyakorlatát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének és értékelésének elméletét, gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket (emelt szintű érettségi, nyelvvizsga), képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

b) képességei

- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a kortárs irodalmi műveket és az angol nyelvű kultúrák egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, értelmező módon áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Képes emelt szintű érettségien vizsgáztatói feladatokat ellátni, a vizsga kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Képes a Közös Európai Referenciakeretet tanítási gyakorlatában alkalmazni.
- Képes ismereteit értelmező módon alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg az angol nyelv szerepét mind az iskolán kívüli világban, mind pedig az oktatásban.
- Fontosnak tartja az egyéni többnyelvűség megvalósítását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti angol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.

- Ismeri az önreflexiós technikákat és segédanyagokat (reflektív napló, különböző óratervezési sablonok kipróbálása).

b) képességei

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, tervezésére, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására, illetve megújítására.
- A pedagógiai folyamat minden szakaszában képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

c) attitűdje

- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fontosabb motivációs elméleteket, és az angol nyelv oktatása során használható motivációs módszereket.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Ismeri az angol nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja, hogy tanítványait felkészítse az egész életen át tartó tanulásra.
- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

- Tájékozott a különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagokról, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus, fejlesztő, szummatív) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikáció általános, és az osztálytermi, illetve szakmai kommunikáció jellemzőit.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó szakmai szervezeteket és információs forrásokat.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni és megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag és nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes és részt vesz a helyi tanterv, a tanmenet ki- illetve átdolgozásában.
- Részt vesz szakmai csoportok munkájában, állandóan frissített ismereteit és tapasztalatait szakmai fórumokon megosztja.
- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói és tanári autonómia fogalmát.
- Ismeri a tanári pályával járó szakmai és pedagógiai kötelezettségeket.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes és törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Képes arra, hogy segítse tanítványai autonóm nyelvtanulóvá válását.

- Képes önálló pedagógiai kutatás tervezésére, kivitelezésére és gyakorlati alkalmazására.

c) attitűdje

- Szakmai felkészültségének folyamatos javításával törekszik autonómiája fejlesztésére.
- Törekszik arra, hogy döntései szakmailag megalapozottak legyenek, és az adott tanulócsoport sajátos és aktuális tanulási és nevelési igényeit szolgálják.
- Fontosnak tartja, hogy tapasztalatait kollégáival megossza.
- Törekszik arra, hogy mások tapasztalatszerzését nyomon kövesse, és az adott szakterületen a korszerű, jó gyakorlatokat megossza.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvfejlesztés; szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése), minimum 10 kredit.
- Középfokú és felnőttkori tantárgy-pedagógiához, illetve az emelt szintű érettségihez kapcsolódó ismeretek és kompetenciák, minimum 10 kredit.
- Angol nyelvű irodalmak és kultúrák, minimum 10 kredit.
- Nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek, minimum 10 kredit.

3. Német nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles német nyelv és kultúra tanára, okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára, okleveles német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai szintű német nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű német nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a német idegen nyelv, német nyelv és irodalom, német népismeret tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a német idegen nyelvet, német nyelv és irodalmat, német népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A német nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a német nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt.
- Szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.

- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

- Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásában betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását, a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportssajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét/eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak

felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes az emelt szintű érettségi vizsgán vizsgáztató tanárként közreműködni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkal és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkal, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvészeti ismeretek: diskurzuselemzés, pszicholingvisztika, német nyelv fejlődési tendenciái, kognitív nyelvészet.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: médiatudományi, kultúratudományi megközelítések és módszerek, intertextualitás, intermedialitás.
- Nemzetiségismereti ismeretek: a Kárpát-medence német irodalma, német népcsoportok Európában, interkulturalitás, forráselemzés, projektmunka.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

4. Bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára

- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Bulgarian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a bolgár idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a bolgár idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a bolgár nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre bolgár nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, a bolgár idegen nyelv emelt szintű érettségi vizsga követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók bolgár nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára

biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Bulgária ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi bolgár nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: bolgár irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi bolgárok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi bolgárok irodalma, a magyarországi bolgár nemzetiség tudományos élete.

- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

5. Finn nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles finn nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Finnish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles finn nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a finn idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismeretei 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a finn idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A finn nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

- Ismeri a finn nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a finn nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a finn nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a finn nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.

- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a finn nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott finn nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a finn nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a finn kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott a finn nyelv tanításának helyzetéről a világban, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a finn nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott finn nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára pedagógiai tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a finn kultúra értékeit saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.

- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a finn nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a finn nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettanterv szerinti finn szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a finn nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a finn nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.

- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes az emelt szintű érettségi vizsgán vizsgáztató tanárként közreműködni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkal és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkal, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, a finn nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani,

osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvészeti ismeretek: diskurzuselemzés, pszicholingvisztika, kognitív nyelvészet, a finn nyelv fejlődési tendenciái.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: médiatudományi, kultúratudományi megközelítések és módszerek, intertextualitás, intermedialitás.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek finn nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan, a finn mint idegen nyelv oktatásának aktuális kérdései.

6. Francia nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles francia nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of French Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles francia nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű francia nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű francia nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a francia idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a francia idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A francia nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik francia modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a francia nyelvet használó országok civilizációját és kulturális örökségét illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok francia nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a francia nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, kerettanterveit és vizsgakövetelményeit, a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumoka.,
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait.
- Ismeri a francia nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a francia nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.

- Francia irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- Alkalmazott nyelvészeti, szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai francia nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, történettudományi, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szaktudományi ismeretkörök

- A franciatanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szaktudományi kutatások eredményei francia nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.

7. Holland nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles holland nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Dutch Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles holland nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a holland idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szaktudományi ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szaktudományban, szakmára vagy

szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a holland idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szak módszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A holland nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit, különös tekintettel az emelt szintű érettségi követelményrendszerére.
- Tisztában van a holland nyelv és kultúra tantárgy tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, a tárgy nyújtotta lehetőségekkel, beleértve a tárgy emelt szintű (fakultáció, növelt óraszám) oktatását is.

b) képességei

- Képes a holland nyelv és kultúra tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, a lehetőségekhez mérten hatékonyan fejleszteni és őket szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítani.
- Képes a holland nyelv oktatása révén a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
- Képes a folyamatos szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

a) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására és alkalmazására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri és – szükség szerint – alkalmazza a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri és alkalmazza a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri alkalmazza a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a holland nyelv és kultúra tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat egyetemes, nemzeti és helyi emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes felismerni, értelmezni és szükség esetén a gyakorlatban reflektálni azokra a társadalmi-kulturális jelenségekre, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megismerésében és megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett az egyetemes és nemzeti értékek iránt, szociális segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti az egyetemes és nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.

- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a holland regionális nyelvváltozatokról, a sztenderdnyelv regisztereiről és stílusairól.
- Ismeri a holland nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, főbb műveit.
- Ismeri a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanát, az általános nyelvészet alapvetéseit és alapfogalmait.
- Ismeri az idegennyelv-elsajátítás legfontosabb elméleteit és empirikus kutatásainak legfőbb eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának magyarországi és európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgák minőségi kritériumait. Képes a képzettségének megfelelő szintű vizsgafeladatok készítésére, kipróbálására, ellenőrzésére.
- Ismeri és képes alkalmazni a Közös Európai Referenciakeretet.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a holland nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a holland nyelvű kultúrákkal kapcsolatos tudását a saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes nyelvészeti ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes szaktudását alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a holland nyelv és kultúra tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során szerzett tapasztalatok, kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.

- Reálisan ítéli meg a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatásban betöltött szerepét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti holland nyelv és kultúra szaktárgyi követelményeket (különös tekintettel a fakultáció és az emelt szintű érettségi követelményeire), az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra oktatásához alkalmazható hagyományos és digitális taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy emelt szintű tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, szintereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsjátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismeretek nyelvtanulás során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók nyitottá váljanak az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, ugyanakkor elkötelezett a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók motiválása, felzárkóztatása és segítése iránt.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző (hagyományos és digitális) feladatbankokat és -gyűjteményeket illetően, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására. Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel és módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Képes kooperálni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkületi kommunikációra.

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárása, illetve megoldása érdekében, ha kell szakmai segítséget kér és használ fel.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan fejlődni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvismeret, idegennyelvi kommunikációs kompetencia (C1+).
- Kulturális ismeretek.
- Irodalmi és médiatudományi ismeretek.
- Nyelvészeti ismeretek.
- Digitális kompetenciák.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek holland nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a

vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

8. Horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Croatian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű horvát nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a horvát idegennyelv, a horvát nyelv és irodalom, a horvát népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a horvát nyelvet, horvát nyelv és irodalmat, a horvát népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.

- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a horvát nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, digitális, illetve könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a horvát nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre horvát nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, a horvát idegen nyelv, a horvát nyelv és irodalom, a horvát népismeret

emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók horvát nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulószervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az horvát nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése
- Horvátország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi horvát nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.

- Irodalomtörténeti ismeretek: horvát irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-horvát irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi horvátok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi horvátok irodalma, a magyarországi horvát nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

9. Japán nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles japán nyelv és kultúra szaktanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Japanese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles japán nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a japán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a japán idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai

feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A japán nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulók nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a tanulók nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a tanulók önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a japán kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a japán kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.

- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern japán nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a tanulók japán nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a japán nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógiai folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét vagy sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a tanulók fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulá irányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az idevonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- japán nyelvfejlesztés: kultúraspecifikus nyelvhasználat (idiómák, levél-formulák, protokoll-nyelv);
- japán kommunikációs stratégiák (hivatali, business, egyetemi-iskolai kommunikáció);
- választható szakmai ismeretek (interkulturális kommunikációs technikák, egyéb kulturális – művészeti, néprajzi, vallási – ismeretek).

Szaktárgyszertani ismeretek

Idegennyelv-didaktikai ismeretek japán nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek az ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

10. Kínai nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kínai nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chinese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles kínai nyelv és kultúra szaktanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a kínai idegen nyelv tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a kínait idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kínai nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvrész, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválón alkalmazni.
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a kínai kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a kínai kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern kínai nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a diákok kínai nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanítás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.

- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kínai nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógiai folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását. Képes arra, hogy reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- kínai nyelvfejlés: kultúraspecifikus nyelvhasználat (idiómák, levél formulák, protokoll-nyelv);
- kínai kommunikációs stratégiák (hivatali, business, egyetemi-iskolai kommunikáció);
- választható szakmai ismeretek [interkulturális kommunikációs technikák, egyéb kulturális (művészeti, néprajzi, vallási) ismeretek].

Szaktudományi ismeretek

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek kínai nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeret ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

11. A latin nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles latin nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Latin Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles latin nyelv és kultúra tanára, 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű latin nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a latin nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szaktudományi ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban 11.-12. évfolyamon a latin nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A latin nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a latin nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő, az emelt szintű érettségéhez szükséges speciális, az önálló nyelvi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságai figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.
- Tanári munkája motiváló hatással van a latin nyelv tantárgy magas szintű tanulására.
- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságai figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlődését, ismeri az ezt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek elsajátítását.
- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknban.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a tárgy magas szintű oktatásához szükséges tárgyi és módszertani ismeretekkel.
- Fejleszti tudását és tájékozottságát a szakma és a módszertan friss szakmai eredményei terén.
- Ismeri a tantervi kapcsolódási pontokat a latin és más tantárgyak (történelem, irodalom, nyelvtan) között az ismeretek és a képességfejlesztés vonatkozásában.
- A latin nyelvet használó kultúrákról átfogó ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Képes a diákok latin nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy felhasználja a didaktika legkorszerűbb felismeréseit.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális összefüggésekben elhelyezni.
- Képes a latin nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Folyamatos szakmai önképzésre törekszik.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tanterveit, illetve a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a latin nyelv tantárgy anyagának súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

- Képes a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.

c) attitűdje

- Pedagógiai munkáját nagyfokú autonómiával, az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzéseknek és az elsajátítandó tudás sajátosságainak szem előtt tartásával tervezi.
- Elkötelezett a pedagógiai folyamat tervezésének folyamatos javítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Magas szinten képes a latin nyelv szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére.
- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók további motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges magas szintű szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, diákjai szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztését.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes az értékelés eredményeit elemezni és saját szakmai fejlődésének szolgálatába állítani.
- Képes a különböző munkaformáknak megfelelő értékelési formák adekvát használatára.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

c) attitűdje

- Támogatja a reális tanulói önértékelés fejlődését.

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Értően használja a média és a digitális világ nyújtotta lehetőségeket a nyelvi és kulturális ismeretek megszerzésében és a szakmai kommunikációban.
- Ismeri az önképzés és az intézményes továbbképzés lehetőségeit és módszereit.
- Felkészült a kultúratudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek értelmezésére, elemzésére, szakterülete legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom értő interpretációjára.
- Képes a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek összehasonlító elemzésére.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Felkészült az élethosszig való tanulásra, a szakmai előmenetelre.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önálló történeti ismeretszerzés, feldolgozás sajátosságait.
- Ismeri a latintanítás nemzetközi irányzatait, és képes a számára használható modellek kiválasztani, szükség esetén alkalmazni.

b) képességei

- Képes felelősséggel összeállítani a fakultációhoz szükséges, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Önállóan képes választani a latin nyelv tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések közül.

c) attitűdje

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- A latin nyelvismeret fejlesztése, elmélyítése.
- Auctorolvasás.
- A latin nyelvű kultúrák vallási, művészeti életének, illetve általános kulturális viszonyrendszerének a megismerése.
- A latin nyelvű kultúrákat hordozó társadalmak viszonyrendszerének tükröződése a latin nyelvű szövegekben.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szaktudományi ismeretkörök

- A latintanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- Szöveginterpretációs eljárások a tanórán.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

12. Lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Polish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a lengyel idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit.
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szaktudományi ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a lengyel idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.

- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a lengyel nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a lengyel nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékkelő tevékenységre lengyel nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető

jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek, a lengyel idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók lengyel nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet

megszervezésére.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. A Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Lengyelország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi lengyel nemzetiség története, tárgyi és szellemi

kultúrája.

Szaktudományi ismeretek

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: lengyel irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-lengyel irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi lengyelek nyelvhasználatára (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi lengyelek irodalma, a magyarországi lengyel nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

13. Olasz nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasz nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Italian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles olasz nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű olasz nyelv és irodalom szakos tanár, olasz nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az olasz idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szaktudományi ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon az olasz idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az olasz nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik olasz modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott az olasz nyelvet használó országok civilizációját és kulturális örökségét illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Rendelkezik a hatékony nyelvtanítást megerősítő nyelvészeti ismeretekkel: alkalmazott pragmatikai, nyelvpolitikai és az interkulturális kommunikáció körébe tartozó ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a diákok olasz nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes az olasz nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait, ismeri az emelt szintű érettségi vizsga mérési-értékelési paramétereit.
- Ismeri az olasz nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes az olasz nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Olasz irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- Az olasz nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- Alkalmazott nyelvészeti, szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai olasz nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatosságához kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.

- A kötelezően választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, történettudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szaktudományi ismeretek

- A szaktudományi ismeretek bővítése, a legújabb szaktudományi kutatások eredményeinek ismerete.
- Az orosz nyelv tanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szaktudományi kutatások eredményei orosz nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.

14. Orosz nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosz nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Russian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles orosz nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű orosz nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az orosz idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szaktudományi ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a 11.-12. évfolyamon az orosz idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szaktudományi képzése, továbbá az iskola pedagógiai

feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az orosz nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik orosz modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott az orosz civilizációt és kultúrát illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok orosz nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanítás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes az orosz nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhöz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait.

- Ismeri az orosz nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes az orosz nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvfejlesztés és szaknyelvi ismeretek.
- Fordítási gyakorlatok.
- Szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai orosz nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Irodalom- és kultúratudományi ismeretek bővítése és elmélyítése.
- Az orosz civilizációra vonatkozó ismeretek bővítése.
- Digitális bölcsészeti ismeretek.

Szaktárgyszertani ismeretek

- Az orosztanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szaktárgyszertani kutatások eredményei orosz nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

15. Portugál nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugál nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Portuguese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles portugál nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a portugál idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a portugál idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A portugál nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a portugál nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik portugál modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a portugál nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok portugál nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a portugál nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szak módszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a portugál nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Portugál modern irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- A portugáltanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései portugál nyelven.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

16. Román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romanian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű román nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a román idegen nyelv, a román nyelv és irodalom, a román népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a román idegennyelvet, a román nyelvet és irodalmat, a román népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a román nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik román modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a román nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok román nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a román nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szak módszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a román nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Román modern irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A román nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.

- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szaktudományi ismeretek

- A román nyelv tanítási gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

17. Spanyol nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyol nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Spanish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles spanyol nyelv és kultúra tanára, az 1993.évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű spanyol nyelv és irodalom szakos tanár, spanyol nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a spanyol idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szaktudományi ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a spanyol idegennyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szaktudományi képzése, továbbá az iskola pedagógiai

feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

a spanyol nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

a) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik modernkori hispán irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a spanyol nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok spanyol nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a spanyol nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a spanyol nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Modern hiszán irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A spanyol nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szaktudományi ismeretkörök

- A spanyoltanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

18. Szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Serbian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a szerb idegen nyelv, a szerb nyelv és irodalom, a szerb népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a szerb nyelvet, a szerb nyelv és irodalmat, a szerb népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási

nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.

- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a szerb nyelv és irodalom speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- A szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szerb nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szerb nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelvek, és az arra épülő kerettantervek, a szerb nyelv, a szerb nyelv és irodalom emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szerb nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, szintereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére, a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szerbia ismerete: az anyaország földrajzi adottságai, történelmi ismeretek
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szerb nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szaktárgyszertani ismeretkörök:

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szerb irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szerb irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.

- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szerbek nyelvhasználata (nyelvi fejlődés, nyelvi változatok); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szerbek irodalma, a magyarországi szerb nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

19. Szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovak Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szlovák nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a szlovák nyelv, szlovák nyelv és irodalom, szlovák népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a szlovák idegennyelvet, szlovák nyelvet és irodalmat, szlovák népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek

- elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
  - Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovák nyelvű szak módszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szak módszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovák nemzetiségi szakterület és szak módszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovák nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek, a szlovák és a nemzetiségi szlovák emelt szintű érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovák nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek

alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és

nemzetközi partnerekkel.

- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szlovákia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szlovák nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovák irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar- szlovák irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovákok nyelvhasználatára

(szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovákok irodalma, a magyarországi szlovák nemzetiség tudományos élete.

- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

20. Szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovén és szlovén nemzetiségi nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovenian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szlovén és szlovén nemzetiségi nyelv és kultúra szaktanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szlovén nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az szlovén idegen nyelv, a szlovén népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamain a szlovén idegennyelvet, szlovén népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokféleségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokféleségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek

- elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
  - Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovén nyelvű szak módszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szak módszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovén nemzetiségi szakterület és szak módszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovén nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelvet és az arra épülő szlovén idegen nyelv, a szlovén népismeret kerettanterveit, emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi

szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovén nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást,

interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.

- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: szóbeli és írásbeli nyelvhelyességet fejlesztő feladatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szlovénia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szlovén nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv,

nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.

- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovén irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovén irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovének nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovének irodalma, a magyarországi szlovén nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

21. Ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ukrainian Language and Culture.

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű ukrán nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév.

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az ukrán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit.

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119.

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamain a ukrán nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.

- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmos olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ukrán nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri a hatályos emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az ukrán nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizésére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre ukrán nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető

jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, az ukrán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók ukrán nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet

megszervezésére.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai

intézményekkel való együttműködés módjairól.

–

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Ukrajna ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai,

társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.

- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi ukrán nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szaktudományi ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.

- Irodalomtörténeti ismeretek: ukrán irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-ukrán irodalmi kapcsolatok.

- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.

- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.

- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi ukránok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi ukránok irodalma, a magyarországi ukrán nemzetiség tudományos élete.

- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

22. Matematika szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematika szaktanár

- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Mathematics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles matematikatanár, okleveles matematikatanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű matematika szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit

- a matematika tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete: 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret: legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret: legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamain a matematika tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A matematika szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a differenciált oktatás megvalósítására.

b) képességei

- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes az emelt szintű matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a matematikából tehetséges tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a kiemelkedő matematikai képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.
- Rendelkezik az egész életen át tartó tanulás képességével.

c) attitűdje

- Vállalja a kiemelkedő eredmények elérésére képes tanulók motiválását.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén

a) tudása

- Felkészült a matematikai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a matematika kiegészítő ismereteit közvetítő emelt szintű érettségire való felkészítés, matematika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes digitális eszközök bevonásával változatos munkamódszereket alkalmazni a tanórákon.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a matematikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a matematikatanítás kutatási módszertanát.
- Ismeri a digitális eszközök lehetőségeit a matematika tanítása során (szemléltetés, sejtés megfogalmazása, diszkusszió, gyakorlás, számonkérés) és ismeri ezen eszközök korlátait is.

b) képességei

- Képes az emelt szintű matematikatanítás során problémamegoldó technikák átadására.
- Képes az emelt szintű matematika és más természettudományok tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes az emelt szintű matematika témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra képes.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók matematikai ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Megvan az igénye a matematika új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, igénye van folyamatos önképzésre, a rendszeres továbbképzésre, esetleges doktori képzésben való részvételre.
- Munkája során a modern pedagógiai módszerek alkalmazására törekszik.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a matematika tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes meghatározni az emelt szintű matematikában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes az emelt szintű matematika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására, különös tekintettel az infokommunikációs technológiára.

c) attitűdje

- Tisztában van az emelt szintű felkészítés felelősségével, tervező munkáját igényesség jellemzi.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van az emelt szintű matematika szóbeli és írásbeli kifejezőkészség követelményeivel, annak alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel.

b) képességei

- Képes a tanulóknak az önszabályozó tanulás igényének felkeltésére, képességének kialakítására.
- Képes az emelt szintű matematika ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tanulást támogató nyomtatott és digitális taneszközök kiválasztására.
- Felkészült a matematika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes az emelt szintű matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Felkészült az infokommunikációs eszközöknek a tanítási-tanulási folyamat során a tananyag tartalmának megfelelő alkalmazására.

c) attitűdje

- Ösztönzi az informatikai ismereteknek az emelt szintű matematika tanulása során való felhasználását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanítása során használható feladatbankokat és feladatgyűjteményeket.
- Ismeri az érvényes emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat, fejlesztő értékelést alkalmaz.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanításával, versenyek szervezésével foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.

b) képességei

- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését, a keresztintantervi kapcsolódásokat egyeztesse.
- Az emelt szintű matematika és a matematika szakmódszertan területén mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a matematika területén működő helyi, területi, megyei és országos szakmai fórumokkal, versenyszervező munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Figyelemmel követi a legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.

c) attitűdje

- Elkötelezett a matematika, annak színvonalas tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit

Szakterületi ismeretkörök

A matematika szaktanár szakon az alábbi ismeretkörökből összegyűjtendő kreditek minimális száma:

- diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok): 3 kredit;
- algebra és számelmélet: 5 kredit;
- analízis: 10 kredit;
- geometria: 5 kredit;
- valószínűségszámítás és statisztika: 3 kredit;

- elemi matematika: 4 kredit;
- matematika szaktanári szakmódszertan: 4 kredit;
- projektmunka: 10 kredit.

Diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok)

Összeszámlálási eljárások, módszerek.
Alapvető extremális kérdések a gráfelméletben.
Algoritmikus és bonyolultsági kérdések a gráfelméletben.

Algebra és számelmélet

Fejezetek az absztrakt algebrából.
Prímszámok tulajdonságai.
Valós számok racionális számokkal való approximálhatósága. Lánc törtek.

További lehetséges témák:

- Faktorstruktúrák, homomorfia tétel.
- Számelmélet gyűrűkben.
- Az algebrai számelmélet alapjai.
- Számelméleti függvények. Möbius-transzformált.

Analízis

Többváltozós függvények folytonossága és határértéke. Többváltozós differenciál- és integrálszámítás. Szélsőérték-feladatok, fizikai alkalmazások, szemléltetés digitális eszközökkel.

További lehetséges témák:

- Komplex függvénytan: komplex differenciálhatóság következményei, alkalmazások.
- Differenciálegyenletek: az analízis alkalmazása időben változó folyamatok modellezésére, leírására.
- Mértékelmélet: a terület, térfogat és az integrál fogalmának általánosítása, fraktálok.
- Közelítő módszerek: egyenletek és egyenletrendszerek közelítő megoldása, differenciál- és integrálszámítás közelítő módszerei és ezek számítógépes megvalósítása.

Geometria

Görbék és felületek differenciálgeometriai vizsgálata. Görbék görbülete és torziója, felületek Gauss-görbülete. Szemléltetés digitális eszközökkel.

További lehetséges témák:

- Görbék és felületek topológiája
- Konvex és kombinatorikus geometria
- Ábrázoló geometria

Fejezetek a valószínűségszámításból és a statisztikából

A korábban tanult ismeretek elmélyítése és ezek alkalmazása összetett valószínűségi és statisztikai modellekben, gyakorlati problémák megoldására.

További lehetséges témák:

- Összefüggések valószínűségi és statisztikai modellezése, például korreláció- és regressziószámítás.
- Diszkrét idejű véletlen folyamatok vizsgálata, például véletlen bolyongás.
- Egy valószínűségszámítási vagy statisztikai kísérlet/projekt kidolgozása, kipróbálása a gyakorlatban és a tapasztalatok kiértékelése.

Elemi matematika

A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, magyar és külföldi középiskolai matematikaversenyek, valamint az emelt szintű érettségi kitűzött feladatainak megoldása. Tanári „feladatbank” közös összeállítása az egyes témakörök emelt szinten (emelt szintű érettségire, versenyekre történő felkészítés) történő tanításához.

Matematika szaktanári szakmódszertan

Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez és a tehetséggondozáshoz szükséges témakörök felépítésnek, tanítási lehetőségeinek bemutatása, elemzése. A tanítási-tanulási folyamatot segítő digitális lehetőségek (szoftverek, internetes források) bemutatása.

Javasolt témakörök:

- A tételek és bizonyítások tanítása.
- Az analízis elemeinek tanítása.
- A kombinatorika és gráfelmélet elemeinek tanítása.
- A valószínűségszámítás és statisztika elemeinek tanítása.
- Vektorok a szintetikus geometriában, a koordináta geometriában és a trigonometriában.
- A matematikai logika elemeinek tanítása.

Projektmunka

A matematika középiskolai emelt szintű oktatásához, illetve a tehetséggondozáshoz szorosan kapcsolódó, részletesen dokumentált projektmunka, amelyet egy egyetemi oktató felügyeletével és támogatásával a hallgató önállóan, a képzés teljes időtartama alatt folytat. Ez lehet például:

- a középiskolai tanításban tehetséggondozó, versenyfelkészítő tematika és tanítási segédanyag kidolgozása és kipróbálása, amely megvalósulhat szakköri formában, kiscsoportos felkészítés formájában vagy egyéni fejlesztési terv kidolgozása és alkalmazása formájában,

- emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés tematikájának vagy egy adott témakör tárgyalásának részletes kidolgozása, a tanulást támogató segédanyag kidolgozása és alkalmazása,
- segédanyag kidolgozása és megosztása az emelt szintű érettségire való egyéni felkészülés online támogatására,
- matematikából tehetséges tanuló(k) mellett mentori tevékenység végzése, a kettős különlegességű tanulók gyenge oldalainak fejlesztésére és erős oldalainak támogatására önállóan kidolgozott program alapján,
- önálló szakmódszertani kutatás elvégzése.

23. Történelem szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelem szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of History

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles történelemtanár, okleveles történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű történelem szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a történelem tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a történelem tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A történelem szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a motiváció működését és főbb összetevőit, valamint megteremtésének, alkalmazásának módszereit.
- Ismeri a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a történelem tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő, az emelt szintű érettségihez szükséges speciális, az önálló történelmi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a történelem tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel és jelentőségével.

b) képességei

- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a tanulókat a történelem és állampolgári ismeretek tárgy magasabb szintű tanulása, illetve az ehhez kapcsolódó önfejlesztés érdekében motiválni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a különböző történelmi folyamatok speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulására, fejlesztésére, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságait figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.

- Tanári munkája motiváló hatású a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy magas szintű tanulása és a történettudomány eredményeinek megismerése szempontjából.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket, és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Elkötelezett a tanulóknak a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanítása során megvalósuló személyiségfejlesztése iránt.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető történelmi tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.
- Ismeri a társadalmi fejlődés szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, ezen kérdéseket történetiségükben tudja szemlélni.
- Ismeri a különböző szociokulturális háttérű tanulói csoportok oktatásának összetevőit.
- Segíteni tudja a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Képes oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített történelmi és állampolgári ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és objektív önképének kialakulását.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- A konfliktusok hatékony kezelése érdekében oktatását úgy képes megtervezni, hogy a történelmi és állampolgári szaktudás segítse a tanulókat abban, hogy kialakuljon bennük a közösség iránti elkötelezettség, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás, a helyi, nemzeti, nemzetiségi és egyetemes emberi értékek elfogadása.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a történelmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a történelmi tudás, a saját történelmi narratíva kialakításáról/kialakulásáról szóló alapvető történelemdidaktikai elméleteket, szakirodalmat.
- Ismeri a történettudomány és a történelemtanítás múltját.
- Ismeri a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciákat, azok fejlesztésének és mérésének módszereit és eszközeit.
- Ismeri a tantervi kapcsolódási pontokat a történelem és más tantárgyak között az ismeretek és a képességfejlesztés vonatkozásában.
- Ismeri a mai magyar állam intézményeit, a választási rendszert, az alapvető állampolgári kötelezettségeket és jogokat, a közösségi együttélés normáit.

b) képességei

- Képes a történelmi szakirodalom és tankönyvek értelmezésére és elemzésére.
- Képes a történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek több szempontból való értelmezésére, az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.
- Képes az aktuális események, politikai történések, jogszabályok történelmi szempontú elemzésére és értelmezésére.
- Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális és történelmi jelenségeket európai kontextusban értelmezni.

c) attitűdje

- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

- Folyamatos szakmai önképzésre törekszik.
- Elkötelezett a történelmi gondolkodás, saját történelmi narratíva kialakítása és tudatos formálása iránt.
- Elfogadja a demokrácia értékeit, az aktív állampolgárság jelentőségét, és elkötelezett ezek előmozdítása iránt.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a történelemtanári pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tanterveit.
- Ismeri a történelem tantárgy emelt szintű érettségi vizsgájának vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását.
- Ismeri a történelem tananyag kiválasztásának és a rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, és szakmódszertani szempontjait.
- A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek, nevelési céljainak érvényesítésére.

b) képességei

- A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának tervezésében képes a rendszerszemléletű megközelítésre.
- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy anyagának súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoportéhoz igazítani.
- Képes a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.
- Képes a szaktárgy tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezésére a köznevelés és a felnőttoktatás keretében is.
- A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióna képes.

c) attitűdje

- Pedagógiai munkáját nagy fokú autonómiával, az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzéseknek és az elsajátítandó tudás sajátosságainak szem előtt tartásával tervezi.
- Elkötelezett a pedagógiai folyamat tervezésének folyamatos javítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Szaktárgya ismeretanyagából és módszertanából magas szintű tudással rendelkezik.

- Ismeri a pedagógiai folyamat tervezésének azon elemeit, amelyek révén képes diákjait megtanítani a történeti megismerés, a történeti adatgyűjtés, a forráskritika, a történeti információ elemzésére épülő analitikus és szintetizáló munka módszereinek önálló alkalmazására.

b) képességei

- Képes a történeti problémák önálló megértését és feldolgozását, a forráselemzés és forráskritika önálló végzését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Magas szinten képes a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges magas szintű szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, diákjai szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő történelemtanulási és történelemtanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a történelem és állampolgári ismeretek tárgyhoz kapcsolódó értékelés funkcióit, folyamatát, formáit és módszereit.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes a különböző munkaformáknak megfelelő értékelési formák adekvát használatára.
- Képes az értékelés eredményeit elemezni és saját szakmai fejlődésnek szolgálatába állítani.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes a történelem tudás mérésére alkalmas mérőeszköz összeállítására.
- Képes a történelem tárgy tanítása során értékelési gyakorlatát az emelt szintű érettségi tartalmi és formai követelményeihez igazítani.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az értékelés fejlesztő szerepe iránt.
- Támogatja a reális tanulói önértékelés fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a történettudomány és szaktudományai által felhalmozott tudás főbb elemeit, struktúráját, alapvető tudományos módszereit, a történelem forrásfajtái tudományos feldolgozásának módjait.
- Ismeri a közgyűjtemények (könyvtár, múzeum, levéltár) és a történelem, forrástudományok összefüggéseit.
- Ismeri a közgyűjtemények speciális kutatásának alapvető módszereit; szakszerűen tájékozódik a közgyűjteményekben őrzött történeti forrásokban és tudományos feldolgozásokban, digitális és egyéb adatbázisaiban, tartalmaiban.
- Ismeri a média társadalmi sajátosságait és hatásait, korlátait, eligazodik a média különböző jelenségei által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk, valamint kulturális tudástartalmak világában.
- Értően használja a média és a digitális világ nyújtotta lehetőségeket a történeti ismeretek megszerzésében és a szakmai kommunikációban.
- Felkészült a történelemtudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek értelmezésére, elemzésére, a történelem legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.
- Ismeri az önképzés és az intézményes továbbképzés lehetőségeit és módszereit.
- Tájékozott a tudományos és az oktatással kapcsolatos szakmai szervezetek működéséről és a tevékenységükben való részvétel lehetőségeit illetően.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom értő interpretációjára.
- Képes a történelem írásos, tárgyi, képi és egyéb forrásainak elemzésére, az egyetemes és magyar történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek összehasonlító elemzésére.
- Képes történeti narratívák elemzésére, valamint saját történelmi nézőpont és narratíva, interpretáció kialakítására és formálására, ezek szakmai kommunikációs térben való megjelenítésére, publikálására.
- Képes tudományos jellegű szövegek, esszék, ismeretterjesztő írások, előadások, prezentációk létrehozására, történeti jellegű írások, prezentációk szerkesztésére.
- Képes a történelem és rokontudományai összefüggéseinek felismerésére, interpretálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a történettudomány és a szaktárgyi módszertan újabb vívmányainak, módszereinek és tudáselemeinek megismerése iránt.
- Felkészült az élethosszig való tanulásra, a szakmai előmenetelre.
- Attitűdje értelmiségi, érdeklődik a világban zajló társadalmi, politikai és kulturális folyamatok, jelenségek iránt.
- Tájékozódik az egyetemes és magyar irodalom, a művészetek alkotásai iránt.
- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajáttól eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek megismerésében és elismerésében.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.
- Felkészült a demokrácia értékeinek elfogadására, a személyiségi és az emberi jogok tiszteletben tartására, az aktív állampolgárság jelentőségének felismerésére és elfogadására.
- Elkötelezi magát a társadalmi és gazdasági fejlődés fenntartható formáinak elfogadása és megteremtése mellett.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önálló történeti ismeretszerzés, feldolgozás sajátosságait: források és feldolgozások megkülönböztetését, forráskritika alkalmazását.
- Ismeri a közgyűjteményekben, a segéd- és kézikönyvekben, a digitális adatbázisokban, valamint egyéb információforrásokban való önálló tájékozódás módszereit.
- Ismeri a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi tartalmi követelményeinek önálló közvetítési módjait.

b) képességei

- Képes felelősséggel összeállítani a fakultációhoz szükséges, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Önállóan képes választani a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések közül.
- Képes a folyamatos megújulásra, nyitott a történettudomány aktuális eredményeinek és a történelemtanítás módszertani újításainak adaptálására.
- Képes önállóan kiválasztani azokat a történeti problémákat, kérdéseket, amelyeken keresztül a diákok számára feltáruznak a jelen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális viszonyai és a múlt közötti kapcsolódási pontok, összefüggések.
- Az emelt szintű érettségi követelményeit és a tudomány aktuális trendjeit figyelembe véve, szükséges mozgásteret élvezve képes önállóan kialakítani a fakultáción feldolgozandó kérdésköröket, meghatározni a források minél színesebb palettáját.

c) attitűdje

- Folyamatosan követi a történettudomány és a tantárgy pedagógiájának aktuális trendjeit.
- Törekszik arra, hogy az emelt szintű érettségi feladattípusait megismertesse a diákokkal.
- Hangsúlyt fektet arra, hogy a tanulók képesek legyenek történeti eseményekről, folyamatokról, személyekről, jelenségekről forrásokra támaszkodva saját narratívát kialakítani és azt megfelelő igényességgel írásban és verbálisan prezentálni.
- Elkötelezett az önálló, autonóm munkavégzés iránt.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- kutatómódszertani ismeretek,
- tudományos írásművekhez kapcsolódó stílusgyakorlat,
- szintetizáló, korszakokon átnyúló, komparatív történettudományi ismeretek,
- a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az emelt szintű érettségi követelményekben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő diszciplináris ismeretek,
- helytörténet és honismeret,
- társadalom- és életmódtörténet,
- történeti demográfia,
- családtörténet, genealógia,
- történeti statisztikai ismeretek,
- állampolgári ismeretek és ezek történeti perspektívája,
- állam- és kormányzattörténet,
- a modern demokráciák működése,
- politikai intézmények, eszmék, ideológiák,
- nemzetközi konfliktusok és együttműködés,
- gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra,
- művelődés-, kultúr- és művészettörténet,
- mitológiai, vallás- és egyháztörténeti ismeretek
- a Kárpát-medence népeinek története, a határon kívül élő magyarság,
- esszéírás (kreatív írás és szerkesztés), történettudományi írásművek műfajismerete.

Szaktudományi ismeretkörök

- a diszciplináris korszakos ismeretek köznevelési tanítását támogató ismeretek,

- forrásközpontú, az emelt szintű érettségi követelményeihez igazodó tananyagfejlesztés,
- emelt szintű óratervezés és tartás, tananyagfejlesztés, feladatállítás, kérdéskultúra és mérés-értékelés,
- a történettudomány és történelemtanítás története és kapcsolatuk a történelem és állampolgári ismeretek tanításával,
- a történelmi tudás, a saját történelmi narratíva kialakításáról/kialakulásáról szóló alapvető történelemdidaktikai elméletek,
- a történettudomány és a történelemtanítás története, kapcsolata,
- a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciák, azok fejlesztésének és mérésének módszerei és eszközei,
- a külső és a belső koncentráció lehetőségei történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításában, ezek szerepe és lehetőségei a képességfejlesztésben,
- az élményközpontú, kutatásalapú tanulás módszertana.

24. Biológia szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettségi oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles biológia szaktanár
- szakképzetség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Biology

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzetség: okleveles biológiai tanár, okleveles biológiai tanár (egészségtan) (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű biológia szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a biológia tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzetség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a biológia közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A biológia szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tehetség felismerésének, összetevői és típusai meghatározásának, azonosítási módszereinek lehetőségeit, érti a tehetségmodellek lényegét.
- Átlátja, hogy a tehetség kibontakozásának segítése az egyén és társadalom érdeke is.

b) képességei

- Felismeri a biológia területén megnyilvánuló tehetséges tanulókat.
- Képes tanítványai motiválására.
- Támogatja a tehetségeket.

c) attitűdje

- A biológiatanítás kötelező részén túl is vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült az emelt szintű biológia érettségi vizsgára készülő fakultációs csoportok tanítására, valamint a tanulmányi versenyeken induló tanítványai számára biológia szakkör tartására.
- Ismeri a tehetséges diákok esetében hatékony tanulásszervezés különböző formáit, a regionális és országos tehetséggondozó programokat.
- Ismeri az egyéni fejlesztés tantárgypedagógiai, pszichológiai alapjait.

b) képességei

- Képes a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösséggként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri a biológia ismeretrendszerét, kutatási módszereit és kapcsolatát más természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen fölkészíteni az emelt szintű biológia érettségi vizsgákra, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a középszintű és az emelt szintű biológia érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az országos szintű, korosztályos biológia tanulmányi versenyek elméleti és gyakorlati fordulójának anyagát.
- Rendelkezik a fakultációs csoportjai számára óratervek, a szakköri csoportjainak foglalkozástervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képessége:

- Képes az emelt szintű biológiaoktatás és tehetséggondozás során tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a biológia emelt szinten való tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, példatárakat, illetve egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv biológia fakultációról szóló részének adaptálásában, valamint a biológia szakkörök rendszerének kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természettudományos megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri a természettudományos gondolkodásmód kialakulásának/kialakításának alapvető módszereit.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a fakultációs és szakköri csoportjai tanulási folyamatát.

- A tehetséggondozó munkája során is a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatóan behatóan realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- A tehetséggondozás során is kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve a digitális világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű biológia érettségi vizsgaleírását, illetve a korábbi évek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Tájékozott az országos, korosztályos biológiai tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének országos sztenderdeket alkalmazó, objektív értékelésére.
- A tehetséggondozó munkája során is az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű biológia érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek megvalósításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, illetve munkamódszereit.
- Tudja, hogy a tehetséggondozással kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai, regionális és országos biológia tantárgyi tehetséggondozó munkába.

c) attitűdje

- Iskolai, regionális és országos szinten is kész együttműködni a biológia érettségi megvalósításáért felelős hatósággal, valamint támogatni a versenyszervezők munkáját, amiben szükség szerint részt vállal.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványai tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, valamint tanítványai érdekeivel harmonizálja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat a tehetséges tanítványainak.

c) attitűdje

- Elkötelezett a biológia tehetséggondozás, tanítványai ismereteinek, képességeinek optimális fejlesztése iránt.
- Igényes a tehetséggondozó tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik, ezzel példát állítva tanítványai elé.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

Az emelt szintű érettségihez kapcsolódó biológiai ismeretkörök áttekintése, szintetizálása, az egyes tudományterületek legújabb eredményei és módszerei

- Sejttan. Biokémia. Biotechnológia. Genetika.
- Bioinformatika. Rendszerbiológia.
- Mikrobiológia.
- Növénybiológia.
- Evolúcióbiológia. Ökológia. Természetvédelmi biológia. A természet- és környezetvédelem kapcsolata.
- Az állati szervezetek törzsfjlődése és funkcionális anatómiája.
- Az emberi szervezet törzs- és egyedfejlődése. Az emberi test felépítése és működése, szabályozási folyamatai, egészségtana.

Szaktárgyszertani ismeretkörök

Biológiai feladatok, tanórai kísérletek, terepgyakorlatok módszertana:

Az aktuális emelt szintű biológia érettségi vizsga követelményei, annak rendszere. A biológia fakultáció, középiskolai biológiai versenyek, emelt szintű érettségi feladatok összeállításának, és megoldásának módszertana. Kísérletek és terepgyakorlatok a biológia emelt szintű ismeretanyagának tanításához. A kutató módszer alkalmazása, a korszerű biológia laboratórium és szertár. Tehetséggondozás a tanórán és azon kívül.

25. Kémia szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémia szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chemistry

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles kémiatanár, kémiatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű kémia szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a kémia tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a kémia közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kémia szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tehetség definiálásának, összetevői és típusai meghatározásának, azonosítási módszereinek lehetőségeit. Tudja, hogy a teljesítmény létrejöttében a különféle komponensek interakciójára van szükség.
- Átlátja, hogy a tehetség kibontakozásának segítése az egyén és társadalom érdeke is.

- Tisztában van azzal, hogy a sikerélmény és a dicséret motiváló hatású.

b) képessége:

- Felismeri a kémia területén megnyilvánuló tehetséges tanulókat.
- Képes tanítványai motiválására.
- Támogatja a tehetségeket.

c) attitűdje

- A kémiatanítás kötelező részén túl is vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült az emelt szintű kémia érettségi vizsgára készülő fakultációs csoportok tanítására, valamint a tanulmányi versenyeken induló tanítványai számára kémia szakkör tartására; továbbá kémiai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére és kivitelezésére,
- Ismeri a tehetséges diákok esetében hatékony tanulásszervezés különböző formáit.

b) képességei

- Képes a csoportdinamika elvei alapján a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri a kémia ismeretrendszerét, törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző kutatási módszereit.
- Ismeri a kémiai törvények, jelenségek kapcsolatát más természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen felkészíteni az emelt szintű kémia érettségi vizsgákra, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.
- Fakultációs és szakköri csoportjaiban alkalmazza a legjobb eredményt ígérő kooperatív, illetve kompetitív módszereket.
- Képes a tudomány legújabb eredményeit a tehetséges diákjai számára is megérthető és befogadható módon interpretálni.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a középszintű és az emelt szintű kémia érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az országos szintű, korosztályos kémia tanulmányi versenyek elméleti és gyakorlati fordulójának anyagát.
- Rendelkezik a fakultációs csoportjai számára óratervek, a szakköri csoportjainak foglalkozástervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az emelt szintű kémiaoktatás és tehetséggondozás során tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Ismeri a kémia emelt szinten való tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, példatárakat, illetve egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kémia fakultációról szóló részének adaptálásában, valamint a kémia szakkörök rendszerének kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természettudományos megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri a természettudományos gondolkodásmód kialakulásának/kialakításának alapvető módszereit.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a fakultációs és szakköri csoportjai tanulási folyamatát.
- Képes olyan saját, különböző típusú feladatokat megalkotni, melyekkel segíti diákjai felkészülését a tanulmányi versenyekre, közép- és emelt szintű érettségire.
- A tehetséggondozó munkája során is a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tehetséges tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

- A tehetséggondozás során is kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve az online-offline világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű kémia érettségi vizsgaleírását, illetve a korábbi évek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Tájékozott az országos, korosztályos kémia tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének országos sztenderdekot alkalmazó, objektív értékelésére.
- A tehetséggondozó munkája során is az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kémia érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek megvalósításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, fórumokat, folyóiratokat, azok céljait, illetve munkamódszereit.
- Átlátja a tehetséggondozással foglalkozó kémiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a tehetséggondozással kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai, regionális és országos kémia tantárgyi tehetséggondozó munkába.

c) attitűdje

- Iskolai, regionális és országos szinten is kész együttműködni a kémia érettségi megvalósításáért felelős hatósággal, valamint támogatni a versenyszervezők munkáját, amiben szükség szerint részt vállal.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványai tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, valamint tanítványai érdekeivel harmonizálja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Képes tanítványainak pályaválasztási tanácsokat adni.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat a tehetséges tanítványainak, tehetséges diákjait ösztönzi és bátorítja a tanári pálya választására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kémia tehetséggondozás, tanítványai ismereteinek, képességeinek optimális fejlesztése iránt.
- Igényes tehetséggondozó tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Kiáll a tehetséges tanítványai érdekeiért, érdemeik elismerésért.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

Elméleti kémia és alkalmazása minimum 2 kredit

A kvantummechanika alapelvei és modellrendszerei. A független részecske modell, atompályák, molekulapályák. Atomok, molekulák elektronszerkezete MO és VB elmélet alapján. Hückel-modell és alkalmazásai. Kristálytér és ligandumtér elmélet. Molekulaspektroszkópia, mágneses spektroszkópiák, diffrakciós módszerek alapjai. Mindezek szemléletes interpretálása a köznevelésben.

Szervetlen kémia és ásványtan minimum 4 kredit

A szervetlen kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

Gyakorlati szempontból jelentős, speciális tulajdonságokkal rendelkező anyagok. A komplex vegyületek tulajdonságai, reakcióik. Klaszterek. Elemorganikus vegyületek (fontosabb képviselők, reakciók, alkalmazások). A kémiai evolúció, a bioelemmé válás kritériumai, a fémtartalmú biokomplexek kialakulása, működésük mechanizmusa, jelentőségük (példák, táplálkozástudományi és orvostudományi vonatkozások).

Kristály-, ásvány és kőzettani alapismeretek. Az ásványok keletkezése, jellemzése, rendszerezése, a legfontosabb (kőzetalkotó) ásványok. A kőzetek keletkezése, jellemzése, genetikai osztályozása. Magyarország geológiai felépítése. Az elemek eloszlása a Földön, a globális differenciálódás folyamata és meghatározó paraméterei.

Fizikai kémia minimum 2 kredit

A fizikai kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

Alapvető fogalmak és alkalmazásuk a statisztikus termodinamika területéről. Összetett reakciórendszerek kinetikája. Aktiválási elméletek. Fotokémia.

Szerves kémia és biokémia minimum 4 kredit

A szerves kémiai ismereteinek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

A legfontosabb funkciós csoportok kialakítására és interkonverziójukra szolgáló módszerek. Legfontosabb védőcsoportok és alkalmazásuk. Retroszintetikus analízis és alkalmazása. Fontosabb biokémiai reakciók szerves kémiai leírása. A biomakromolekulák szerkezete, információhordozó és -tároló kapacitásuk, a szerkezet és a funkció kapcsolata. Biopolimerek kémiai előállítás.

A gyógyszerkémia fejlődésének története. A magyar gyógyszeripar kialakulása. A farmakológia legfontosabb alapfogalmai. A szerves vegyületek legfontosabb gyakorlati alkalmazásai (gyógyszerhatóanyagok, kábítószer, peszticidek, robbanószer, vegyi fegyverek, feromonok, festékek).

Sejtek szerkezete és az azokat felépítő vegyületek legfontosabb funkciói. Fehérjék, DNS, lipidek, szénhidrátok biológiai funkciója. Metabolizmus.

Analitikai kémia minimum 2 kredit

Az analitikai kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

Minőségbiztosítási alapfogalmak. Tömegspektrometria. Elektroforetikus technikák. Jelöléses analitikai módszerek. Bioanalitikai módszerek. Lab-on-a-chip. Szenzorok. Diagnosztikai módszerek. Az élelmiszeranalitika alapvető jellemzői, korszerű élelmiszeranalitikai módszerek. A korszerű környezetanalitikai módszerek.

Anyagtudomány, nanotechnológia, kémiai technológia minimum 2 kredit

A kémiai technológia alapjai. A vegyipar fő nyersanyagai. A szerves kémiai ipar fontosabb eljárásai. A szerves kémiai ipar és termékei. A biotechnológia alapjai és termékei.

Fémek, kerámiák, polimerek és kompozitok szerkezete, előállítási folyamata, gyakorlati jelentősége. A szerkezet és a makroszkopikus tulajdonságok közötti kapcsolat vizsgálata. A nanotechnológia alapjai. A nano mérettartomány szerkezetvizsgálati módszerei. Intelligens anyagok.

Kémiatanítás laboratóriumban minimum 4 kredit

Emelt szintű érettségi kísérletek bemutatása és magyarázata. Versenyek gyakorlati fordulójának a feladatai. Kísérleteket is magukba foglaló projektek tervezése, kivitelezése iskolai körülmények között. Különböző kísérleti technikák gyakorlása.

Számítási feladatok megoldása minimum 4 kredit

Emelt szintű érettségi- és versenyfeladatok megoldása és készítése.

Emelt szintű érettségire való felkészítés és vizsgáztatás minimum 4 kredit

Az emelt szintű érettségi vizsga szabályzata. Az aktuális emelt szintű érettségi követelményrendszer. Az írásbeli és a szóbeli vizsga feladattípusai, feladatsorok megoldása és szakszerű javítása. A szóbeli vizsgáztatás alapelvei.

26. Fizika szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizika szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles fizikatanár, okleveles fizikatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű fizika szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a fizika tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a fizika közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembe vétele területén

a) tudása

- Érti a fizika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat. Érti továbbá, hogy a fizika, mint modellező természettudomány milyen, más területeken is jól alkalmazható problémaelemző képességeket fejleszt.
- Érti a fizikai fogalmak és összefüggések elsajátításának életkori és egyénfüggő sajátosságait.

b) képességei

- Képes a fizika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű - tanulók felismerésére, a differenciált nevelésre, oktatásra.
- Képes a diákok érdeklődését, nyitottságát kialakítani és fenntartani a fizika és a természettudományok iránt az életkornak, nemnek és a személyiségnek megfelelő motivációs eszközök alkalmazásával.

c) attitűdje

- Elkötelezett tanítványainak racionális gondolkodásra, logikus érvelésre, természettudományos megközelítésre, környezettudatos gondolkodásra nevelésében.
- Felkészült a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére.
- Felkészült a tanulók motiválására, vállalja a tehetséggondozást.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, laboratóriumi csoportmunka irányítására.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi alapismereteket kiegészítő szakkör, önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes a tanulókat feladatok, projektek mentén csoportokba szervezni, ezen csoportok munkáját hatékonyan segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy ismeretterjesztő tevékenységét minél szélesebb körre kiterjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Tisztában van azzal, hogy a természettudományos megismerés alapja a megfigyelés, a célzott kísérlet és a terepi munka. Tudja, hogy ezekre épülnek a természettudományos fogalmak és a rájuk alapozott elméletek.
- Tudja, hogy a természettudományos következtetés alapvetően mennyiségi jellegű.
- Ismeri a következtetések oksági és statisztikai módszereit.
- Ismeri a természeti törvények jelentőségét, tisztában van a modellek egyszerűsítő jellegével.

b) képességei

- Az oktatott fizikai jelenségeket és törvényeket képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve kvantitatív szinten értelmezni, számításokkal alátámasztani.

- Ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projektmódszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok).
- Megfelelő rutinnal alkalmazza a fizikai kísérleti eszközöket, a számítógépes szimulációs lehetőségeket és az interneten elérhető tudásanyagot.
- Képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvények bemutatására, ismertetni tudja a mindennapi életben előforduló jelenségek és eszközök működésének természettudományos alapjait.
- Rendelkezik alapvető tudománykommunikációs képességekkel.
- Képes érzékeltetni diákjaival a természettudományok működésének lényegét, a közöttük lévő szoros kapcsolatot, és a társadalom és az egyén felelősségét a természeti környezet megőrzéséért.
- Látja, illetve tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos ismeretekkel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a fizika tantárgy mindenkori középszintű érettségi szintjére célzottan felkészíteni diákjait.

c) attitűdje

- Elkötelezett szakmai és szakmódszertani ismereteinek bővítésére, megújítására.
- Törekszik diákjaiban a mérlegelő gondolkodás kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a fizika tanításához kapcsolódó mindenkori jogszabályi háttérrel, kerettanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szempontjait.

b) képességei

- Képes tantárgyi követelményekhez igazodva az oktatási eszközök és módszerek megválasztására, a különféle oktatásmódszertani eredmények értékelésére.
- Képes kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus tervezésre.
- Képes szakmai és szakpedagógiai ismereteinek folyamatos megújítására, az új eszközök, oktatási módszerek, tudományos eredmények alkalmazásán alapuló szakmai fejlődésre.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fizika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmódok kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Felkészült a fizika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.

b) képességei

- Képes a tanulók tipikus érvelési stílusának felismerésére, a fizikai világról alkotott téves képzeleteinek és fogalomalkotásának azonosítására és a leküzdésükhöz szükséges stratégiák alkalmazására.
- Diákjaiban józan fenntartásokat épít ki minden olyan „új” elmélettel szemben, amely ellentmondásban áll az alapvető fizikai törvényekkel, illetve jellegzetes áltudományos vonásokkal bír.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy a tanulási folyamat szervezése során kihasználja a maximális lehetőségeket (tárgyi, anyagi, infrastrukturális, kapcsolati).

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri, valamint alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről, képes ilyenek alkalmazására.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a fizika alap- és középfokú oktatásával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri a fizikatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.

- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Képes a fizika oktatásának segítségével annak alaptudományi jellegét kihasználva a műszaki, illetve más természettudományos tudásterületek iránti érdeklődés felkeltésére, a fizikai ismeretek, gondolkodásmód és problémamegoldás széles körű alkalmazhatóságának megmutatására.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a fizika területet érintő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a fizika szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy okleveles fizikatanárként milyen területekre terjed ki saját, egyéni hatásköre és felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Képes másokkal együttműködve részt venni a fizika tárgyat érintő fejlesztési, innovációs tevékenységekben.

c) attitűdje

- Elkötelezett a fizika színvonalas tanítása iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

Emelt szintű matematika

Differenciál- és integrálszámítás. Lineáris algebra, mátrixok. Valószínűségszámítás, statisztika. Differenciálegyenletek.

Informatika

Mérés vezérlés és kiértékelés eszközei. Számítógépes modellalkotás és szimulációk.

A fizika szintézise minimum 6 kredit

A fizika deduktív és induktív felépítési módja, az elméleti fizikai megközelítés. A mechanika elvei, a newtoni és a hamiltoni szemlélet összehasonlítása, a fázistér. A hamiltoni mechanikára alapozott kvantummechanika: a fizikai mennyiség és állapot. Az állapotfüggvény, az időfüggetlen Schrödinger-egyenlet (egyszerű példákkal). Spin, Pauli-elv, a Hidrogén-atom, periódusos rendszer, az atom- molekula. A határozatlansági reláció, alagúteffektus. Megmaradási tételek. A termodinamikai állapot és irreverzibilitás. Klasszikus statisztikus fizika. Az ekvipartíció tétel. Klasszikus térelméletek: a Maxwell-egyenletek és a fenomenologikus elméletek (hidrodinamika, elektrodinamika anyagban). Hullámok (mechanikai, optikai, anyaghullámok), hullámjelenségek. Hullámok és részecskék (Planck-törvény, fényelektromos jelenség, de Broglie-hullám). A speciális és általános relativitás alapjai. A részecske- és magfizika elemei.

A fizika kritikus fogalmainak elemzése minimum 5 kredit

A mechanika alaptörvényei, megmaradási tételek, az energiafogalom, az erők és az energia kapcsolata. Korpuszkuláris és folytonos anyag. Belső energia, az entrópia makro- és mikroszkopikus fogalma. Első és második főtétel. A feszültség fogalma. Az indukció jelensége és törvénye. Geometriai optikai és a hullámoptikai jelenségek kapcsolata. Hullámok, hullámfüggvény.

A fizika szakterületi kapcsolatai minimum 5 kredit

Fizika a kémiában (például részecskék jellemzői, kötések, termodinamika és kémiai reakciók, elektrokémia, az energia fogalma és fajtái, anyagok tulajdonságainak és szerkezetének kapcsolata). Fizika a biológiában (például fizikai törvények megvalósulása élőlények mozgásában, érzékelésében, látásában, hallásában, fények, színek, hangok, élőlények kommunikációja, elektromágneses és radioaktív sugárzások élettani hatása). Fizika a természetföldrajzban (például felszínformáló erők, a víz szerepe és tulajdonságai, áramlások).

Emelt szintű fizikafeladatok tervezése és megoldása minimum 10 kredit

Érettségi szerkezete és alapjai. Érettségi feladatok megoldása. Elméleti és kísérleti versenyfeladatok megoldása. A tehetséggondozás színterei. Összetett fizikai problémák megoldásánál használatos módszerek. A tehetséggondozás, a tanulók fizika versenyekre történő felkészítésének módszerei. Összetett problémaelemzések elvégzése, amelyekben a fizika különböző területei egyidejűleg jelenhetnek meg. Az önálló feladatkitűzés lépései, a feladatkészítés módszerei. Emelt szintű mérések tervezése és kiértékelése.

Fizikai alkalmazások és kutatások minimum 5 kredit

A fizika alkalmazási területei, mint például csillagászat és kozmológia, anyagtudomány, műszaki tudományok, orvosi és ipari alkalmazások, környezet és egészség. A fizikai kutatások jelenlegi főbb irányai. Kitekintés a fizika új eredményeire.

27. Földrajz szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajz szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Geography

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles földrajztanár, okleveles földrajztanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti földrajz szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a földrajz tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11–12. évfolyamain a földrajz közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A földrajz szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembe vétele területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a sikeres és célorientált földrajzi tudásbővítés pszichológiai, pedagógiai és szakmódszertani tényezőit, módszereit.
- Ismeri a tehetségek felismerésének és gondozásának módszereit a földrajztanításban.

b) képességei

- Képes a földrajzi környezet megóvását és észszerű hasznosítását előtérbe helyező, a földrajzi-környezeti tudás és kompetenciák alkalmazását igénylő, a fenntarthatóság szempontjait érvényesíteni képes szemlélet kialakítására a tanulóknban.
- Képes a tanulók céljaihoz, személyiségéhez igazodó differenciált felkészítő foglalkozások szervezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók földrajz tantárggyal összefüggő továbbtanulási céljainak támogatásában, az azzal összefüggő egyéni tanulási utak kialakításában.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tantárgy közösségi, társadalmi felelősségvállalással kapcsolatba hozható tartalmait, tisztában van azok tanításának-tanulásának jelentőségével.

b) képességei

- Képes a közösségi, társadalmi felelősségvállalást előtérbe helyező hagyományos és online módszerek alkalmazására a földrajztanítás során.
- Képes a különböző előzetes tudással rendelkező tanulók tudásbővítésének és kompetenciafejlesztésének összehangolására, a csoportkohézió megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különféle kollaborációs terek változatos használatára, a tanulók együttműködésen alapuló tudásépítésének támogatására a földrajztanulási folyamat és az érettségi vizsgára való felkészítés során.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Biztos, naprakész szaktudományi és szakmódszertani ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri és tudatosan, célszerűen alkalmazza földrajztanári munkájában a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket.

b) képességei

- Képes a szaktudományos elméletek, tények és a mindennapi tapasztalatok közötti összefüggések megteremtésére, a tanulók életkori sajátosságainak és tanulási céljainak megfelelő, problémaközpontú megközelítésére.
- Képes adaptívan irányítani a konstruktív földrajztanulási folyamatot.
- Képes a földrajz tantárgyban képviselt tudományok tartalmi közötti kapcsolatteremtésre, és törekszik a tartalmak szintézisben való megközelítésére, az integráló és szintetizáló látásmód tanítványokkal való elsajátíttatására.
- Képes a földrajzi tanítási-tanulási folyamatot mérlegelő forráselemzésre építeni, tanítványait problémamegoldó gondolkodásra nevelni.
- Rendelkezik a földrajztanítási-tanulási folyamat hatékony és eredményes megszervezéséhez, irányításához szükséges digitális kompetenciákkal.
- Képes alkalmazni az oktatástechnikai innovációkat, a tanulási-tanítási folyamat céljaihoz igazodó digitális tartalmakat.

- Jártas a földrajztanulási folyamatot támogató digitális tartalmak létrehozásában, a már meglévő tartalmak alkotó felhasználásában, adaptálásában a tanulók igényeinek és céljainak megfelelően.

c) attitűdje

- Törekszik a földrajztanulási folyamat gyakorlati problémák köré szervezésére és a földrajzi-környezeti jelenségek gyakorlati jelentőségének megértésével való feldolgozására.
- Törekszik a földrajz integráló és szintetizáló szerepének érzékeltetésére az ismeretszerzés és az ellenőrzés folyamatában egyaránt.
- Elkötelezett az online oktatási környezetek és módszerek használata iránt.
- Törekszik a tanítási-tanulási folyamatot támogató digitális tartalom- és eszközfeljesztésekben való részvétellel.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a földrajztanításhoz kapcsolódó jogszabályi háttérrel, a tanterveket, a különböző céloknak megfelelő tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, az érettségi vizsgakövetelményeket, az országos tanulmányi versenyek koncepcióit és tartalmát.

b) képességei

- Képes a tanulók előzetes tudására, fejlesztési igényeire és tanulási céljaira építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és módszereket a földrajzi fakultáció és az érettségi vizsgára való felkészítés során.
- Képes elemezni és a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani a földrajzi fakultáció és az érettségi vizsgára való felkészítés folyamatában felhasználandó nyomtatott, digitális, online forrásanyagokat, taneszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollégáival együttműködve tehetséggondozási, fejlesztési és érettségi vizsgára való felkészítési terv készítésére.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természet- és társadalomtudományos megismerési folyamat lépéseivel, a földrajztanulási folyamatban betöltött szerepével.
- Ismeri a tanulók egymást támogató szervezeti formáinak, tanulási módjainak kiemelt jelentőségét a tudás építésében, és tudatosan alkalmazza azt földrajztanítási gyakorlatában.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamatot akár online együttműködési keretekben is megszervezni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók önszabályozó és önfejlesztő, valamint tártámogatáson alapuló tanulási folyamata iránt.

A pedagógiai folyamatok tervezése és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz aktuális kutatási eredményeit, trendjeit és ezek tananyagba való beépítésének lehetőségeit.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg, digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a földrajzi tudásszerzést és ellenőrzést támogató módszertárakban, feladattárakban, feladatgyűjteményekben.
- Tájékozott a földrajzi tanulmányi versenyek céljaiban, tartalmában és a felkészítés módszereiben.

b) képességei

- Képes a tudás elmélyítését és ellenőrzését szolgáló mérőeszközök kiválasztására, feladatsorok összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a fejlesztési céloknak és a vizsgakövetelményeknek megfelelően.
- Képes megtervezni a tanulói eredmények értékelése alapján a célnak megfelelő, egyénre szabott tudásfejlesztő stratégiákat és megvalósítani azokat.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tantervi és a vizsgakövetelményeket, valamint az egyéni fejlődési utakat, a tanulók pályaaorientációs elképzeléseit és céljait.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a szakmai kommunikáció és együttműködések hagyományos és online platformjait, formáit.

b) képességei

- Képes kollégáival együttműködni a földrajz tantárgyat érintő tantárgyközi ismeretek hatékony és eredményes közvetítése, az azokkal összefüggő készségek sikeres fejlesztése érdekében a tehetséggondozás és az érettségi vizsgára való felkészítés során.

c) attitűdje

- Nyitott a földrajz tantárgy fejlesztését célzó szakmai együttműködésekben való részvételre, a szakmai szervezetekkel és közösségekkel való folyamatos kapcsolattartásra.

Elkötelezettség és felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a folyamatos szaktudományi és szakmódszertani megújulást, tudásbővítést, pedagógusi kompetenciák fejlődését támogató lehetőségeket.

b) képességei

- Képes elemezni és reálisan értékelni saját fejlesztő és felkészítő földrajztanári tevékenységét.

c) attitűdje

- Elkötelezett az igényes szaktanári munka és a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és informatikai fejlődés iránt.

- Elkötelezett a 21. századi képességekre és a munkavállalói igényekre való felkészítés iránt, szem előtt tartja azt a földrajztanítás-tanulás folyamatában.
- Elkötelezett a tanulók földrajzi, föld- és környezettudományokkal kapcsolatos pályaorientációjának támogatásában.
- Elkötelezett a földrajz mint tudomány és mint tantárgy társadalmi presztízisének emelése iránt.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök (minimum 42 kredit)

Adatgyűjtési, elemzési, vizualizációs technikák és technológiák (minimum 12 kredit)

- A földrajzoktatásban alkalmazható tér- és számítástudományi ismeretek, térinformatikai és statisztikai eszközök és módszerek, valamint térszemléletű digitális vizualizációs technikák és technológiák.
- A legkorszerűbb geoinformatikai, adatgyűjtési, geostatisztikai és távérzékelési eljárások, technológiák oktatási és tanulási szempontú szintézise.

Szintetizáló szaktudományi ismeretek és azok közvetítésének lehetőségei a köznevelési rendszerben (minimum 28 kredit)

- A geoszféra kölcsönhatásainak kapcsolatrendszere, megnyilvánulásai a mindennapi életben.
- Természeti és antropogén veszélyek, környezeti kockázatok és alkalmazkodási stratégiák.
- A globális gazdasági-társadalmi fejlődésből adódó problémák földrajzi megjelenési formái (egyenlőtlenségek kiéleződése, erőforrások kimerülése, kulturális és társadalmi szokások keveredése) és megoldási stratégiái.
- Természet- és környezetvédelem, a fenntarthatóság földrajzi kapcsolatrendszere.
- A tájföldrajzi elemzés és felhasználásának lehetőségei a szintézisteremtésben a földrajzoktatásban. A tájföldrajzi és a regionális szemlélet átalakulása, szerepe a prognózisalkotásban és a térbeli tervezésben.
- Magyarország és a Kárpát-medence földrajzához kapcsolódó komplex esettanulmányok problémacentrikus megközelítése.

A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon- és segédtudományainak történeti fejlődése és aktualitása (minimum 2 kredit)

- A földrajzi gondolat története és fejlődési tendenciái.
- A földrajz rokon- és segédtudományainak egyedi kutatómódszertana és felhasználásuk lehetőségei a földrajztudományban.
- A földrajz rokon- és segédtudományai kapcsolatának jelentősége köznapi példákon.

- A földrajzi kutatások főbb irányai, kitekintés a földrajztudomány új eredményeire. Az új szaktudományi ismeretek beépítésének lehetőségei az iskolai földrajztanításba.

Szaktudományi ismeretkörök (maximum 8 kredit)

A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában

- A földrajz tanulás szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata a tehetséggondozás és a vizsgáztatás szemszögéből.
- A földrajz tantárgy keretében oktatott tudományok fejlődésének, eredményeinek, gyakorlati alkalmazásainak beépítése a tananyagba és feldolgozási módszereibe.

A földrajz tantervi szabályozása tekintetében

- A tudáskép és az érettségi vizsgakövetelmények időbeli változása a szaktudományi, társadalmi, pedagógiai és szaktudományi elvárásoknak megfelelően.
- A földrajz tantervi követelmények és az érettségi vizsgakövetelmények eltérő értelmezése, érvényessége.

Szaktudományi tudás a célok és a feladatok tükrében

A komplex gondolkodás és a földrajzi-környezeti szintézisreorientált módszertana.

- A földrajzi tehetséggondozás elvei, szempontjai és segédanyagai.
- A természet- és a társadalomföldrajz eltérő megismerési módszereinek értelmezése, a szintetizáló szemlélet fejlesztése.
- A földrajzi tudás ellenőrzésének, értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, alkalmazásuk módszertani kihívásai. A mérés-metodikai elvek érvényesítése a vizsgafeladatok összeállításában.
- A középszintű és az emelt szintű földrajz érettségi vizsga eltérő szerepe, szemléletének és tartalmának értelmezése.
- Az írásbeli és a szóbeli érettségi vizsgára való felkészítés módszertana. A különböző vizsgaelemek céljának, funkciójának, szemléletének és módszereinek értelmezése.
- A tudásmérés pedagógiai-pszichológiai szempontjai, a vizsgáztatás módszertana.
- A mérő és fejlesztő feladatok eltérő szerepe, jelentősége a tanulási-tanítási folyamatban. Az érettségi feladattípusok metodikai elemzése.
- A technológiával támogatott mérés-értékelés módszertana, lehetőségei a földrajz tanítás-tanulásban. A digitális eszközökkel és módszerekkel megvalósított vizsgáztatás kihívásai az alkalmazásképes földrajzi tudás mérése, értékelése szempontjából.
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak probléma- és gyakorlatközpontú megközelítése a gondolkodásfejlesztés és a vizsgakövetelmények szempontjából.
- A digitális tartalomhasználat és -fejlesztés módszertana, az információ- és adathasználat alapú földrajzi tudásszerzés.
- Földrajzi tények, folyamatok, összefüggések bemutatása információtechnológiai források segítségével, a mesterséges intelligencia, az intelligens technológiák alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban.

- A földrajzi tudásépítés, kompetenciafejlesztés és ellenőrzés-értékelés lehetőségei, módszerei az online tanulási környezetekben, a használatukkal összefüggő kihívások.
- A személyes találkozást nélkülöző földrajztanítási-tanulási folyamat pedagógiai és szakmódszertani kihívásai.
- Felkészülés a földrajzi érettségi vizsgára való felkészítési folyamatra (éves és tematikus tervezés, foglalkozástervezés, a tanulási folyamat ellenőrzési és értékelési rendszere).

28. Informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettségi oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)
- szakképzetség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Informatics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzetség: okleveles informatikatanár (digitális kultúra tanára), okleveles informatikatanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai szintű számítástechnikai szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit
- a digitális kultúra emelt szintű érettségi vizsgatárgy követelményeinek ismerete: 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret: legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret: legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzetség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11-12. évfolyamain a digitális kultúra közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Tudja, hogy a szaktárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a szaktárgyában megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a szaktárgy tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.

b) képességei

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes arra, hogy a tanulók tanítására, képességeik fejlesztésére alkalmazott módszereket a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelően válassza meg.
- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulók felismerésére és differenciált bánásmód kialakítására.

c) attitűdje

- Tudatos érték közvetítést vállal.
- Ösztönzi a tanulók önálló véleményalkotását, különös tekintettel az informatika alkalmazásainak veszélyeire.
- Figyel a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni fejlesztés tantárgypedagógiai, pszichológiai alapjait.
- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a szaktárgy kiegészítő ismereteit közvetítő informatika szakkör és önképzőkör működtetésére.
- Alkalmos informatikai tehetséggondozásra és versenyfelkészítésre.
- Kiemelt feladatként felkészült hátrányos helyzetűek informatikai képzésére, ezen képzést támogató eszközök és módszerek használatára.

b) képességei

- Képes a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.
- Ismeri a különleges szükségletű tanulói csoportokat és azok fejlesztésének lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri az informatika és a számítógép-tudomány ismeretrendszerét, kutatási módszereit és kapcsolatát a természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen fölkeszíteni az emelt szintű digitális kultúra érettségi vizsgára, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket.
- Ismeri a szaktárgy alapvető kutatási módszertanát.
- Képes – elsősorban a természettudományokkal, a matematikával – a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Ismeri a szaktárgy társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Alkalmos problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére, valamint ennek megtanítására.
- Ismeri az új tantervelmélet koncepciójának leképzését (a tantárgyak szorosabb integrációja, és a különböző tárgyakat tanító tanárok kooperációja, úgymint integratív jellegű tananyag vagy projektek tervezése, lebonyolítása és értékelése; az interdiszciplinaritás hangsúlyozása).
- Ismeri a digitális tanulás-tanítás taxonómiáját, a blended learning stratégiát.
- Tudja a kognitív tudományok és szaktárgy kapcsolatait, ismeri a tanítási lehetőségeit a kognitív tudományok új tudományos ismeretei alapján.
- Ismeri a digitális kultúra tanításának nemzetközi trendjeit, és a komparativitás alapjait.
- Ismeri az IKT eszközök felhasználásának lehetőségeit a tanári munka hatékonyságának növelésében, illetve megkönnyítésében.
- Tudja az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének alapvetéseit az informatika és a matematika eszköztárával.

- Ismeri a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének szaktudományos alapjait. A metakogníció, a problémamegoldás, saját tanulásfelfogás és tanulásfejlesztés a tanított tantárgy kontextusában.
- Ismeri a megváltozott (globális világ sajátosságai, internet, kortárs segítség) tanulási környezetet.
- Ismeri a tanulási nehézségek és zavarok területeit, speciális szükségletű tanulói csoportokat (magatartászavar, figyelemzavar, diszfunkcionális tanulási képességek, kiemelten tehetséges) és az informatika tanításában rejlő lehetőségeket.
- Ismeri a tanulást támogató szoftvereket.

b) képességei

- Képes a szaktárgy témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a szaktárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Meg tudja ítélni szaktárgyának a köznevelésben betöltött jelenlegi és várható jövőbeli szerepét.
- Tisztában van azzal, hogy a szaktárgyában közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.
- Rendelkezik feladatmegoldási rutinnal.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók szaktárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv digitális kultúra fakultációról szóló részének adaptálásában.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.
- Szakszerűen tudja használni az iskola informatikai oktatási eszközeit, a távoktatási tananyagokat, képes azokat bevonni az oktatómunkájába.
- Tisztában van az informatikai megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri az informatikai gondolkodásmód kialakulásának, kialakításának alapvető módszereit.
- Ismeri a pedagógiai differenciálás alapjait, a tanulást segítő szoftverek alkalmazásának feltételeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgy tanítása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források kritikus elemzésére és a konkrét

célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára).

- Képes meghatározni a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Alkalmas informatikai tananyagfejlesztésre, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására.
- Képes szükségletalapú tanítási-tanulási utak tervezésére.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatóan meghatározó realitásokat.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű digitális kultúra érettségi vizsga részletes követelményrendszerét, illetve a korábbi évek informatikai feladatlapjait és javítókulcsait.
- Ismeri a szaktárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Tájékozott az országos, korosztályos tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Felkészült a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására és alkalmazására.
- Képes a szaktárgy ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a szaktárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint ösztönzésre az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.
- Képes szakterületi vizsgáztatás megtervezésére és lebonyolítására (érettségi, ECDL, OKJ), digitális kultúra érettségi vizsgára és OKTV-re való felkészítésre, ezek lebonyolításában való részvételre.
- Képes integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolítására és értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.

- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Együttműködik a szaktárgyát alkalmazó más tárgyak tanáraival.
- Alkalmas együttműködő készsége alapján csoportmunkára (bevonva a diákok csoportjainak irányításába más szakos tanárokat is), az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.

b) képességei

- Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését egyeztesse.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), megyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Tisztában van szaktárgyának etikai kérdéseivel.
- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványok tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Képes az etikus együttműködésre a társas környezettel.

c) attitűdje

- Kész új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására.
- Elkötelezett a szaktárgya, annak tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

a) szakmai alapozó ismeretek: legalább 15 kredit

Programozási nyelvek, illetve alkalmazásaik a középiskolában és a szakképzésben.
Szkriptnyelvek alapvető jellemzői, jellegzetes adatszerkezetei. Logikai programozás

jellegzetességei, alkalmazhatósága a matematika tantárgyban. Programozási nyelvek a középiskolában. Az objektumorientált programozás fő jellemzői, eseményvezérelt programozás. Csoportmunkát támogató szoftvereszközök.

Matematika tantárgyhoz kapcsolódó algoritmusok: geometriai algoritmusok, kombinatorikai algoritmusok, kétszemélyes játékok. Algoritmikus gondolkodás fejlesztése, algoritmus- és adatvizualizáció. Modellezési ismeretek. Fejlett adattípusok (prioritási sor, kupac, fa, gráf) és algoritmusai (az adott iskolatípusnak megfelelően).

Modellezés és szimuláció. Számítógépes szimuláció alapjai. A szimulációs programok szerkezete, típusaik. Szimulációk szerepe a tantárgyközi ismeretátadásban, a számítógépes szimulációk készítésének alapjai. Ügynökvezérelt szimulációs környezetek használata. Valós életből és más szaktárgyakból vett jelenségek modellezése, szimulációja.

Adatbázis-kezelés: Adatbázisokkal kapcsolatos fogalmak (adatmodell, szintek, adatfüggetlenség, view, séma, előfordulás, nyelvek). Az adatbázis-kezelő rendszerek legfontosabb tulajdonságai és ezzel összefüggő fogalmak. Az entitás-kapcsolat modell. Entitásrelációs sémák átalakítása relációs sémákká. Relációs adatmodell, funkcionális függőségek, normálformák. Az SQL, mint a relációs adatbázis-kezelőrendszerek nyelve, beágyazott SQL, tárolt eljárások, ODBC, JDBC, NoSQL adatbázisok.

b) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: legalább 25 kredit

Versenyfeladatok megoldása. Általános és középiskolásoknak szóló versenyfeladatok áttekintése. Hazai és nemzetközi informatikai versenyek (Országos Grafikus Programozási Verseny, Nemes Tihamér NITV, OKTV, Informatikai diákolimpiák) megismerése, a versenyekre történő felkészítés módszertanának elsajátítása. Fejlett adatszerkezetek és algoritmusok.

Számítástudományi alapismeretek, algoritmus-kiszámítás-program. Algoritmuselméleti alapok: kiszámíthatóság, számítási modellek, eldöntési problémák, Church-Turing tézis, formális nyelvek, Chomsky-nyelvosztályok, reguláris kifejezések (alkalmazásuk a programozásban), logika és kiszámítás, matematikai gépek.

Mesterséges intelligencia: Állapottér-reprezentáció, megoldás meghatározása kereséssel. Neminformált és informált fa- és gráfkereső algoritmusok. Visszalépéses keresés, mint a kényszer-kielégítés eszköze. Keresés ellenséges környezetben, játékfák, minimax algoritmus.

Operációs rendszerek, hálózatok, osztott rendszerek: Az operációs rendszer céljai és feladatai. Párhuzamosság, folyamatok, ütemezés, memóriakezelés, fájlrendszerek. Operációs rendszerek biztonsági kérdései: titkosság, rendelkezésre állás, integritás. Utasítás és processzorszintű párhuzamosítás, többprocesszoros rendszerek, grid, felhő. Hálózatok OSI modellje, alapvető hálózati protokollok, biztonsági kérdések.

Webprogramozás: Webprogramozás fogalomköre. Webprogramok osztályozása: kliensoldali, illetve szerveroldali programok. Dinamikus weboldalak. Fontosabb objektumok, események, függvények, ablakok létrehozása, interaktív elemek, űrlapok használata, űrlapmezők ellenőrzése. Szerveroldali webprogram készítésének lehetőségei. Hitelesítés lehetőségei, alapjai, munkamenet definiálása, használata.

A tanulóstechnológia informatikai elemei: Információkeresési stratégiák. A távoktatás eszközeinek, technológiájának, és módszertanának elmélete, célrendszere, és követelményei. Egy projekt elkészítésének főbb pontjai és azok legfőbb jellemzői. Fogalomtérkép, gondolattérkép. Wiki technológia. Kollaboratív munkát segítő eszközök. Korszerű tanulóstechnológiai eszközök használata.

Szaktananyag ismertetők

- Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Fogalomalkotás az informatikában, az informatikai fogalmak tanításának alapkérdései. Az informatikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek technológia tanulási területe, érettségi követelmények. Tantervfelepítés, tantárgyfelepítés. Informatikai kompetenciák, az informatika kulcsfogalom-rendszere. A digitális kultúra tanításának módszertana más diszciplínák tanításával összevetve: azonosságok, különbségek.
- Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs technológiák témakörök tanításának, számonkérésének fő kérdései, módszerei, eszközei.
- Informatikai tehetséggondozás: szakkörök, versenyfelkészítés, fakultációk, ECDL vizsgák, OKJ-s vizsgák. Felkészítés a digitális kultúra érettségire, OKTV-re, nemzetközi versenyekre, szakmai vizsgákra. Az emelt óraszámú informatikai képzés módszertana. A tanítást és tanulást segítő eszközök (manipulációs eszközök, számítógép, internet, interaktív tábla) integrált alkalmazási lehetőségei.
- Fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének növelése korszerű informatikai módszerekkel, illetve eszközökkel: látássérültek és vakok; hallássérültek és siketek; diszlexiások és diszgráfiások; mozgássérültek; különböző módon és fokban értelmi fogyatékosok; halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetén.
- Az informatikaoktatás, az iskolai digitális kultúra nemzetközi trendjei.”